Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
JEANA RICHARDA DE LA TOUR
přednesené dne 2. června 2022 [1]

Věc C-66/21

O.T. E.
proti
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná rechtbank Den Haag (soud v Haagu, Nizozemsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Přistěhovalecká politika – Prevence obchodování s lidmi a boj proti němu – Směrnice 2004/81/ES – Povolení k pobytu vydané státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi – Článek 6 – Lhůta na rozmyšlenou – *Dies a quo a dies ad quem* – Zákaz vykonat příkaz k vyhoštění během této lhůty – Pojem ‚příkaz k vyhoštění' – Vnitrostátní právní úprava, na základě které může být oběť přemístěna do členského státu příslušného k posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu na základě nařízení (EU) č. 604/2013 – Přípustnost"

I. Úvod

1. Může členský stát ve lhůtě na rozmyšlenou, kterou poskytuje osobě, jež je obětí obchodování s lidmi podle článku 6 směrnice 2004/81/ES [2], přemístit tuto osobu do členského státu, který považuje za příslušný k posuzování její žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s kritérii stanovenými v nařízení (EU) č. 604/2013 [3]? Jaké jsou mimoto *dies a quo* a *dies ad quem* této lhůty?

2. To je podstatou otázek, které pokládá rechtbank Den Haag (soud v Haagu, Nizozemsko) v rámci tohoto řízení o předběžné otázce.

3. Toto řízení o předběžné otázce poskytuje Soudnímu dvoru možnost poprvé rozhodnout o vztahu mezi řízením stanoveným ve směrnici 2004/81 o vydání povolení k dočasnému pobytu státnímu příslušníkovi třetí země, který je obětí obchodování s lidmi, a řízením o přemístění tohoto státního příslušníka do členského státu příslušného k posuzování jeho žádosti

[1] – Původní jazyk: francouzština.

[2] – Směrnice Rady ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou obětmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány (Úř. věst. 2004, L 261, s. 19; Zvl. vyd. 19/07, s. 69).

[3] – Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31).

o mezinárodní ochranu, které je upraveno v nařízení č. 604/2013[4]. Zatímco směrnice 2004/81 vyžaduje, aby členský stát poskytl oběti obchodování s lidmi lhůtu na rozmyšlenou, po jejímž uplynutí může výměnou za svou spolupráci získat toto povolení k pobytu, nařízení č. 604/2013 naproti tomu vyžaduje, aby členský stát tohoto státního příslušníka co nejdříve přemístil do dožádaného členského státu za účelem posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

4. V tomto stanovisku nejprve uvedu důvody, proč se domnívám, že pojem „příkaz k vyhoštění“ uvedený v čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 zahrnuje opatření, jimiž je státnímu příslušníkovi třetí země, který je obětí obchodování s lidmi, uloženo opustit území členského státu, v němž se nachází, v důsledku výkonu rozhodnutí o přemístění přijatého podle nařízení č. 604/2013. V návaznosti na to vysvětlím, že tento článek tím, že zakazuje tomuto členskému státu vydat příkaz k vyhoštění během lhůty na rozmyšlenou, brání tomu, aby tento členský stát přemístil během této doby tohoto státního příslušníka do členského státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu v rámci výkonu rozhodnutí přijatého na základě nařízení č. 604/2013.

5. Vysvětlím, že příslušné vnitrostátní orgány si naopak zachovávají možnost přijmout během této doby rozhodnutí o přemístění nebo přípravná opatření pro jeho výkon za předpokladu, že tato opatření nezpochybní užitečný účinek lhůty na rozmyšlenou.

6. Následně v tomto stanovisku upřesním pravidla pro počítání lhůty na rozmyšlenou a konkrétně *dies a quo* a *dies ad quem* této lhůty.

II. Právní rámec

A. Unijní právo

1. Směrnice 2004/81

7. Článek 1 směrnice 2004/81 stanoví:

„Účelem této směrnice je definovat podmínky pro vydávání časově omezeného povolení k pobytu, souvisejícího s délkou příslušného vnitrostátního řízení, státním příslušníkům třetích zemí, kteří spolupracují v boji proti obchodování s lidmi nebo proti napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví.“

8. Článek 3 odst. 1 této směrnice stanoví:

„1. Členské státy použijí tuto směrnici na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou nebo byli obětí trestného činu týkajícího se obchodování s lidmi, i když vstoupili na území členských států bez povolení.“

[4] – Podle článku 3 odst. 2 směrnice 2004/81 lze tuto směrnici použít i na situaci státních příslušníků třetích zemí, kteří obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví.

9. Článek 5 první pododstavec uvedené směrnice zní následovně:

„Jsou-li příslušné orgány členských států toho názoru, že příslušník třetí země může spadat do oblasti působnosti této směrnice, informují dotyčnou osobu o možnostech nabízených v rámci této směrnice.“

10. Článek 6 téže směrnice, nadepsaný „Lhůta na rozmyšlenou“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby dotyčným státním příslušníkům třetích zemí byla poskytnuta lhůta na rozmyšlenou, která jim umožní zotavit se a uniknout vlivu pachatelů uvedených trestných činů, aby tak mohli při svém rozhodování, zda mají s příslušnými orgány spolupracovat, lépe vycházet ze skutečného stavu věcí.

Doba trvání a začátek lhůty uvedené v prvním pododstavci se určuje podle vnitrostátního práva.

2. Ve lhůtě na rozmyšlenou a během doby čekání na rozhodnutí příslušných orgánů mají dotyční státní příslušníci třetích zemí přístup k zacházení uvedenému v článku 7 a nelze vykonat žádný příkaz k jejich vyhoštění.

3. Lhůta na rozmyšlenou nezakládá právo na pobyt podle této směrnice.

4. Členský stát může lhůtu na rozmyšlenou kdykoli ukončit, pokud příslušné orgány zjistí, že dotyčná osoba aktivně, dobrovolně a z vlastního podnětu obnovila styk s pachateli trestných činů uvedených v čl. 2 písm. b) a c), nebo z důvodů týkajících se veřejného pořádku a bezpečnosti státu.“

11. Článek 7 směrnice 2004/81, nadepsaný „Zacházení před vydáním povolení k pobytu“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby dotyčným státním příslušníkům třetích zemí, kteří nemají dostatečné prostředky, byly zaručeny životní podmínky schopné zajistit jejich výživu a přístup k naléhavé léčebné péči. Dbají na zajištění zvláštních potřeb těch nejzranitelnějších osob, zejména psychologické pomoci, je-li jí třeba a stanoví-li tak vnitrostátní právo.

2. Při uplatňování této směrnice členské státy v souladu s vnitrostátním právem náležitě zohlední potřeby bezpečnosti a ochrany dotyčných státních příslušníků třetích zemí.

[…]“

12. Článek 8 této směrnice stanoví:

„1. Po uplynutí lhůty na rozmyšlenou nebo dříve, mají-li příslušné orgány za to, že dotyčný státní příslušník třetí země již splnil podmínku stanovenou v písmenu b), členský stát posoudí:

a) zda je účelné prodloužit jeho pobyt na území členského státu pro účely vyšetřování nebo soudní řízení a

b) zda projevil jasný úmysl spolupracovat a

c) zda ukončil veškeré styky s osobami podezřelými z činů, které lze kvalifikovat jako trestné činy uvedené v čl. 2 písm. b a c).

2. Pro vydání povolení k pobytu, aniž jsou dotčeny důvody týkající se veřejného pořádku a ochrany bezpečnosti státu, se vyžaduje splnění podmínek uvedených v odstavci 1.

[…]“

2. Další ustanovení unijního práva

13. V rámci tohoto stanoviska budu odkazovat na články 21, 29, 31 a 32 nařízení č. 604/2013.

14. Budu odkazovat rovněž na směrnici 2011/36/EU[5], která definuje trestný čin obchodování s lidmi a opatření v oblasti pomoci a ochrany, která musí být poskytnuta obětem obchodování s lidmi, jakož i na směrnici 2012/29/EU[6].

B. Nizozemské právo

15. Článek 8 *ab initio* a písm. k) Vreemdelingenwet 2000 (zákon o cizincích z roku 2000)[7] ze dne 23. listopadu 2000 stanoví následující:

„Cizinec může legálně pobývat v Nizozemsku pouze:

[…]

k. v období, ve kterém mu ministr umožní podat trestní oznámení pro porušení článku 273f[8] Wetboek van Strafrecht [trestní zákoník[9]];“.

16. Podle čl. 11 odst. 1 a 2 zákona o cizincích mají státní příslušníci třetích zemí během lhůty na rozmyšlenou nárok na opatření v oblasti pomoci stanovená v článku 7 směrnice 2004/81.

17. Článek 30 odst. 1 zákona o cizincích stanoví, že žádost o povolení k pobytu na dobu určitou se neposoudí, pokud bylo podle nařízení č. 604/2013 stanoveno, že k posouzení žádosti je příslušný jiný členský stát.

18. Pravidla týkající se stanovení lhůty na rozmyšlenou upravuje Vreemdelingencirculaire 2000 (oběžník o cizincích z roku 2000)[10], konkrétně v oddíle B8/3.1 tohoto oběžníku, který zní následovně:

„[Koninklijke Marechaussee (královské četnictvo, Nizozemsko) má stejné pravomoci jako velitel státní policie v případě, že se objeví indicie o obchodování s lidmi, které se týká cizince.

[…]

[5] – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV (Úř. věst. 2011, L 101, s. 1).

[6] – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV (Úř. věst. 2012, L 315, s. 57).

[7] – Stb. 2000, č. 495, dále jen „zákon o cizincích“.

[8] – Týkajícího se obchodování s lidmi.

[9] – Dále jen „trestní zákoník“.

[10] – Dále jen „oběžník o cizincích“.

Immigratie- en Naturalisatiedienst [služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství, Nizozemsko [11]] rozlišuje tři situace v oblasti práva pobytu, pokud jde o právo dočasného pobytu obětí a svědků-oznamovatelů obchodování s lidmi:

1. lhůtu na rozmyšlenou pro oběti obchodování s lidmi;

2. povolení k pobytu pro oběti obchodování s lidmi a

3. povolení k pobytu pro svědky-oznamovatele obchodování s lidmi.

Bod 1. Lhůta na rozmyšlenou

Podle čl. 8 [*ab initio* a] písm. k) [zákona o cizincích] je domnělým obětem obchodování s lidmi poskytnuta lhůta na rozmyšlenou v délce nejvýše tří měsíců, během níž se musí rozhodnout, zda chtějí podat trestní oznámení pro obchodování s lidmi nebo jinak spolupracovat při policejním nebo soudním vyšetřování osoby podezřelé z obchodování s lidmi, nebo při soudním řízení ve věci samé proti ní, či zda si to nepřejí.

Policie nebo velitel četnictva poskytne domnělé oběti lhůtu na rozmyšlenou, jakmile vyvstane sebemenší indicie o obchodování s lidmi nebo na základě zásahu Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Inspekce sociálních věcí a zaměstnanosti, Nizozemsko) […]

Během lhůty na rozmyšlenou IND pozastaví odjezd domnělé oběti obchodování s lidmi z Nizozemska.

Lhůta na rozmyšlenou je jednorázová a nelze ji prodloužit.

Lhůta na rozmyšlenou se vztahuje pouze na cizince, kteří v Nizozemsku pobývají nelegálně a kteří:

– jsou nebo byli zapojeni do situace kriminalizované v článku 273f trestního zákoníku;

– dosud nebyli zapojeni v Nizozemsku do situace kriminalizované v článku 273f trestního zákoníku, ale jsou skutečně případnými oběťmi obchodování s lidmi, nebo

– kteří vůbec neměli přístup do Nizozemska, ale jsou skutečně případnými oběťmi obchodování s lidmi, s tím, že četnictvo, v případě potřeby společně se [státním zastupitelstvím], poskytne lhůtu na rozmyšlenou při sebemenší indicii o obchodování s lidmi.

[…]

Během lhůty na rozmyšlenou se domnělá oběť musí jednou měsíčně hlásit u krajské policejní jednotky nebo u krajské jednotky četnictva, ke které byla administrativně přidělena.

Lhůta na rozmyšlenou končí, když:

– policie nebo četnictvo konstatuje, že během lhůty na rozmyšlenou domnělá oběť odjela ‚neznámo kam‘;

[11] – Dále jen „IND“.

– domnělá oběť během lhůty na rozmyšlenou sdělí, že nehodlá podat trestní oznámení nebo jinak spolupracovat při policejním nebo soudním vyšetřování osoby podezřelé z obchodování s lidmi nebo při soudním řízení proti této osobě ve věci samé;

– domnělá oběť podala trestní oznámení na obchodování s lidmi a podepsala protokol nebo spolupracovala při policejním nebo soudním vyšetřování osoby podezřelé z obchodování s lidmi nebo při soudním řízení proti této osobě ve věci samé nebo

– domnělá oběť požádala o povolení k pobytu (na jiném základě než je tento odstavec).

Pokud lhůta na rozmyšlenou skončí, IND zruší pozastavení odjezdu.“

III. Skutkový základ sporu v původním řízení a předběžné otázky

19. Žalobce v původním řízení, který je nigerijské státní příslušnosti, podal dne 26. dubna 2019 žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemsku poté co předtím podal tři žádosti o mezinárodní ochranu v Itálii a další žádost v Belgii.

20. Dne 3. června 2019 požádalo Nizozemské království Italskou republiku, aby dotyčného přijala zpět podle čl. 18 odst. 1 *initio* a písm. d) nařízení č. 604/2013, která s tím dne 13. června 2019 souhlasila.

21. Předběžné slyšení se konalo dne 26. dubna 2019 a dotyčný v dopise ze dne 30. července 2019 uvedl, že hodlá podat trestní oznámení policejním orgánům, neboť se údajně stal obětí obchodování s lidmi v Itálii a v nizozemském přijímacím středisku poznal jednoho z pachatelů tohoto trestného činu. V této souvislosti byl vyslechnut cizineckou policií. Rozhodnutím ze dne 12. srpna 2019 Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (státní tajemník pro spravedlnost a bezpečnost, Nizozemsko) odmítl posoudit žádost dotyčného o mezinárodní ochranu s odůvodněním, že členským státem příslušným k jejímu posouzení je Italská republika, a nařídil jeho přemístění do Itálie.

22. Dne 3. října 2019 podal žalobce v původním řízení trestní oznámení u nizozemských orgánů s odůvodněním, že se stal obětí obchodování s lidmi.

23. Nizozemské státní zastupitelství po prošetření dospělo k závěru, že v Nizozemsku neexistuje žádná indicie, která by trestní oznámení dotyčného podporovala, a že jeho spolupráce při vyšetřování v Nizozemsku proto není nutná. Jeho trestní oznámení bylo tedy odloženo.

24. Žalobce v původním řízení podal proti rozhodnutí ze dne 12. srpna 2019 žalobu k předkládajícímu soudu. Tvrdí zejména, že toto rozhodnutí je protiprávní, jelikož mu měla být podle článku 6 směrnice 2004/81 poskytnuta lhůta na rozmyšlenou.

25. Podle předkládajícího soudu je třeba se zabývat otázkami, zda měla být žalobci kdykoli od 30. července 2019 poskytnuta lhůta na rozmyšlenou stanovená v článku 6 této směrnice, a pokud ano, zda byl státní tajemník pro spravedlnost a bezpečnost oprávněn přijmout opatření k přípravě vyhoštění žalobce z nizozemského území, přestože tato lhůta na rozmyšlenou nebyla poskytnuta, a zda – v návaznosti na tuto otázku – bylo rozhodnutí ze dne 12. srpna 2019 příkazem k vyhoštění. Kromě toho si tento soud klade otázku, jaké důsledky je třeba vyvodit z okolnosti, že kromě

informací uvedených v oběžníku o cizincích vnitrostátní právo nestanoví ani délku ani začátek uvedené lhůty na rozmyšlenou, a že tedy čl. 6 odst. 1 směrnice nebyl proveden do nizozemského práva.

26. Za těchto podmínek se rechtbank Den Haag (soud v Haagu, Nizozemsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1a) Vzhledem k tomu, že Nizozemské království neurčilo ve vnitrostátním právu počátek běhu lhůty na rozmyšlenou zaručené čl. 6 odst. 1 [směrnice 2004/81], musí být toto ustanovení vykládáno v tom smyslu, že lhůta na rozmyšlenou začíná automaticky plynout okamžikem, kdy státní příslušník třetího státu oznámí nizozemským úřadům obchodování s lidmi?

1b) Vzhledem k tomu, že Nizozemské království neurčilo ve vnitrostátním právu dobu trvání lhůty na rozmyšlenou zaručené čl. 6 odst. 1 [směrnice 2004/81], musí být toto ustanovení vykládáno v tom smyslu, že lhůta na rozmyšlenou končí automaticky poté, co bylo podáno trestní oznámení pro obchodování s lidmi, nebo poté, co se dotčený státní příslušník třetí země vyjádřil, že se podání oznámení vzdává?

2) Je nutno pod ‚příkazem k vyhoštění' ve smyslu čl. 6 odst. 2 [směrnice 2004/81] chápat také opatření k vyhoštění státního příslušníka třetí země z území členského státu na území jiného členského státu?

3a) Brání čl. 6 odst. 2 [směrnice 2004/81] tomu, aby během lhůty na rozmyšlenou zaručené čl. 6 odst. 1 této směrnice bylo přijato rozhodnutí o přemístění?

3b) Brání čl. 6 odst. 2 [směrnice 2004/81] tomu, aby během lhůty na rozmyšlenou zaručené čl. 6 odst. 1 této směrnice bylo vykonáno již přijaté rozhodnutí o přemístění nebo aby byl výkon tohoto rozhodnutí připravován?"

27. Písemná vyjádření předložily česká, německá a nizozemská vláda, jakož i Evropská komise.

28. Účastníci řízení byli rovněž vyzváni, aby odpověděli na otázky k písemné odpovědi zaslané Soudním dvorem, a zejména aby se vyjádřili k tomu, v jakém rozsahu a v jakém smyslu je třeba pro účely odpovědi na předběžné otázky zohlednit jak ustanovení o předcházení obchodování s lidmi a ochraně obětí tohoto obchodování uvedená ve směrnici 2011/36, tak pravidla týkající se práv obětí trestných činů uvedená ve směrnici 2012/29.

IV. Analýza

A. Úvodní poznámky

29. Před posouzením těchto otázek bych rád uvedl dvě poznámky.

30. První se týká pořadí, ve kterém navrhuji tyto otázky zkoumat.

31. Ve své analýze se totiž budu nejprve zabývat principiální otázkou, která je vznesena ve druhé předběžné otázce, a sice výkladem pojmu „příkaz k vyhoštění“ použitého normotvůrcem Evropské unie v čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81. Předkládající soud si totiž klade otázku, zda tento pojem zahrnuje opatření, kterým členský stát přemístí státního příslušníka třetí země do jiného členského státu podle nařízení č. 604/2013.

32. V zájmu soudržnosti pak posoudím třetí předběžnou otázku, která se týká rozsahu, ve kterém může členský stát během lhůty na rozmyšlenou stanovené v čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/81 zahájit řízení o přemístění státního příslušníka třetí země, který je obětí obchodování s lidmi. Předkládající soud se konkrétně táže, zda lze jednak přijmout rozhodnutí o přemístění [písm. a)] a jednak zda lze takové rozhodnutí o přemístění přijaté před začátkem lhůty na rozmyšlenou vykonat nebo připravit jeho výkon [písm. b)].

33. Na závěr své analýzy pak posoudím první předběžnou otázku, která se týká počítání lhůt použitelných na lhůtu na rozmyšlenou. Vzhledem k tomu, že neexistuje vnitrostátní prováděcí opatření, žádá předkládající soud Soudní dvůr, aby určil *dies a quo* a *dies ad quem* použitelné na tuto lhůtu.

34. Druhá poznámka se týká pravidel, na jejichž základě budu zkoumat druhou a třetí předběžnou otázku, které se týkají rozsahu zákazu výkonu jakéhokoli příkazu k vyhoštění během lhůty na rozmyšlenou.

35. Německá a nizozemská vláda totiž ve svých vyjádřeních navrhly odpovědět na tyto otázky prostřednictvím analýzy pojmů, systematiky a cíle nařízení č. 604/2013. Tento přístup odráží silný sklon těchto zúčastněných stran a Komise upřednostnit účinnost řízení o přemístění stanovených v tomto nařízení. Navzdory významu tohoto přístupu jsem však toho názoru, že rozsah zákazu stanoveného v čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 je třeba zkoumat především z hlediska znění tohoto ustanovení, jeho systematiky a účelu, a to v kontextu mechanismu boje proti obchodování s lidmi, jehož součástí je tato směrnice.

36. I když směrnice 2004/81 i nařízení 604/2013 přispívají k dosažení prostoru svobody, bezpečnosti a práva, jsou nicméně podřízeny vlastním a navzájem odlišným režimům a sledují různé účely.

37. Směrnice 2004/81 je nástrojem pro boj proti obchodování s lidmi, který se uplatňuje bez ohledu na postavení oběti. Tato směrnice se týká podmínek pobytu státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví na území členských států, a upravuje zejména vydávání povolení k pobytu těm z nich, kteří se po uplynutí lhůty na rozmyšlenou rozhodnou spolupracovat při vyšetřování trestných činů nebo soudním řízení. Tato směrnice tak musí přispívat k účinnosti boje proti obchodování s lidmi nebo nedovolenému přistěhovalectví a zároveň chránit oběti těchto trestných činů.

38. Nařízení č. 604/2013 naproti tomu spadá pod oblast řízení migračních toků. Je součástí režimu společného evropského azylu a je založeno na čistě správním posouzení, jehož cílem je určit v souladu s kritérii stanovenými v tomto nařízení členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, do kterého bude žadatel případně přemístěn a ve kterém bude případně mít nárok na povolení k pobytu jako osoba požívající mezinárodní ochrany.

39. V situaci, o kterou se jedná v projednávané věci, vyvstává otázka vztahu obou těchto řízení. Jejich souběžné provádění je totiž samo o sobě paradoxní: zatímco smyslem směrnice 2004/81 je vydat státnímu příslušníkovi třetí země, kterého se týká, povolení k dočasnému pobytu na území členského státu, v němž byl označen jako oběť obchodování s lidmi a v němž podal trestní oznámení, nařízení 604/2013 naproti tomu upravuje při stanovení přísných lhůt přemístění této osoby do jiného členského státu, pokud členský stát, v němž se nachází, není příslušný k posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu.

40. Vzájemný vztah uvedených řízení vyžaduje vytvoření vyváženého přístupu zohledňujícího zajisté účinnost takzvaných dublinských řízení, ale především, podle mého názoru, zranitelnost dotyčné osoby, a to jak z důvodu jejího postavení oběti, na kterou se vztahuje směrnice 2004/81, tak z důvodu jejího postavení žadatele o mezinárodní ochranu.

B. Dosah zákazu vykonat jakýkoli příkaz k vyhoštění během lhůty na rozmyšlenou stanovené v článku 6 směrnice 2004/81

1. K druhé předběžné otázce týkající se výkladu pojmu „příkaz k vyhoštění“ použitého v čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81

41. Podstatou druhé předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda pojem „příkaz k vyhoštění“ uvedený v čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 zahrnuje opatření, kterým členský stát přemístí státního příslušníka třetí země, který je obětí obchodování s lidmi, do jiného členského státu podle článku 26 nařízení č. 604/2013.

42. Jinými slovy se tento soud snaží zjistit, zda tento pojem zahrnuje všechna opatření, kterými je státní příslušník třetí země nucen opustit území členského státu, jako je přemístění do jiného členského státu, nebo zda naopak pojem „vyhoštění“ zahrnuje pouze opatření, kterými je státní příslušník třetí země nucen opustit území Unie, takže by přemístění přijaté podle nařízení č. 604/2013 bylo z této kvalifikace vyloučeno.

43. Článek 6 odst. 2 směrnice 2004/81 stanoví, že „[v]e lhůtě na rozmyšlenou a během doby čekání na rozhodnutí příslušných orgánů mají dotyční státní příslušníci třetích zemí přístup k zacházení uvedenému v článku 7 a nelze vykonat žádný příkaz k jejich vyhoštění“.

44. Znění čl. 6 odst. 2 této směrnice neuvádí žádnou informaci ohledně zeměpisného dosahu pojmu „vyhoštění“. Tento pojem nedefinuje ani unijní normotvůrce v rámci uvedené směrnice. V článku 2 písm. d) téže směrnice se pouze uvádí, že „opatřením k výkonu příkazu k vyhoštění“ se rozumí „opatření přijaté členským státem k výkonu rozhodnutí příslušných orgánů, které přikazuje vyhoštění státního příslušníka třetí země“.

45. Ustanovení čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 neobsahuje ani odkaz na vnitrostátní právo členských států. Pojem „vyhoštění“ uvedený v tomto článku je proto třeba chápat jako autonomní pojem unijního práva. Vzhledem k tomu, že tento pojem je již definován v čl. 3 bodu 5 směrnice 2008/115/ES[12], která je stejně jako směrnice 2004/81 součástí přistěhovalecké politiky Unie, navrhuji, aby na ni Soudní dvůr odkázal.

[12] – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2008, L 348, s. 98).

46. Ve směrnici 2008/115 je pojem „vyhoštění“ vymezen v čl. 3 bodu 5 jako „výkon povinnosti návratu, totiž *fyzické dopravení osoby mimo území dotyčného členského státu*“. Rozhodnutí o navrácení je vymezeno v čl. 3 bodu 3 této směrnice jako „proces navrácení“ státního příslušníka třetí země do země jeho původu, do země tranzitu nebo do jiné třetí země. S ohledem na tyto definice mají rozhodnutí o vyhoštění a rozhodnutí o navrácení, i když jsou přijata v rámci jednoho řízení nebo aktu, odlišný dosah. Vyhoštění je opatření, na jehož základě musí státní příslušník třetí země opustit území členského státu, ve kterém se nachází, zatímco v kontextu směrnice 2008/115 je navrácení úkonem, na jehož základě se státní příslušník třetí země musí přemístit do třetí země, země tranzitu nebo do země původu, tj. mimo území Unie. Podle článku 8 odst. 3 této směrnice mohou členské státy nařídit vyhoštění dotyčné osoby ve správním nebo soudním rozhodnutí, které se liší od rozhodnutí o navrácení, a to před přijetím tohoto rozhodnutí nebo po jeho přijetí, přičemž každý z těchto aktů podléhá formálním požadavkům uvedeným v článku 12 uvedené směrnice a lze jej napadnout prostředkem právní nápravy [13].

47. V rozsudku ze dne 30 září 2020, CPAS de Seraing [14], Soudní dvůr provedl rozlišení mezi příkazem k vyhoštění a rozhodnutím o navrácení následovně: „z čl. 3 bodů 3 až 5 směrnice 2008/115 vyplývá, že rozhodnutí o navrácení již pojmově ukládá nebo prohlašuje povinnost příslušného státního příslušníka třetí země vrátit se do třetí země, *zatímco* pojem ‚vyhoštění‘ označuje fyzické dopravení tohoto státního příslušníka třetí země mimo území dotyčného členského státu“ [15]. Podle Soudního dvora má „samotné rozhodnutí o navrácení za následek, že dotyčnému státnímu příslušníku třetí země není umožněno dočasně setrvat *na území tohoto členského státu* [16]“.

48. Z těchto argumentů vycházejících ze znění a z judikatury vyplývá, že opatření je kvalifikováno jako „příkaz k vyhoštění“, pokud má za následek donucení státního příslušníka třetí země opustit území členského státu, ve kterém se nachází. Pokud rozhodnutí o přemístění přijaté podle nařízení č. 604/2013 stanoví povinnost dotčeného státního příslušníka třetí země navrátit se do členského státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu (dožádaný členský stát), znamená výkon takového rozhodnutí sám o sobě vyhoštění tohoto státního příslušníka z území členského státu, v němž podal svou žádost o mezinárodní ochranu (dožadující členský stát).

49. S ohledem na tyto úvahy proto navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl, že pojem „příkaz k vyhoštění“ uvedený v čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje opatření, kterými je státní příslušník třetí země, který je obětí obchodování s lidmi, nucen opustit území členského státu, v němž se nachází, v důsledku výkonu rozhodnutí o přemístění přijatého podle nařízení č. 604/2013.

13 – Článek 13 odst. 1 směrnice 2008/115.

14 – C-402/19, EU:C:2020:759.

15 – Bod 44 tohoto rozsudku, kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

16 – Bod 45 uvedeného rozsudku, kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

2. Ke třetí předběžné otázce týkající se podmínek provedení řízení o přemístění během lhůty na rozmyšlenou

50. Podstatou třetí předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby mohlo být během lhůty na rozmyšlenou stanovené v čl. 6 odst. 1 této směrnice jednak přijato rozhodnutí o přemístění [písm. a)] a jednak aby mohlo být vykonáno rozhodnutí o přemístění přijaté před začátkem lhůty na rozmyšlenou nebo aby mohl být tento výkon připraven [písm. b)].

51. Připomínám, že na základě čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 unijní normotvůrce zakazuje členskému státu „vykonat“ příkaz k vyhoštění státního příslušníka třetí země, který byl obětí obchodování s lidmi, ve lhůtě na rozmyšlenou, kterou mu poskytne na základě odstavce 1 tohoto článku.

52. Vzhledem ke znění článku 6 této směrnice budu dále ve svých úvahách rozlišovat mezi dvěma situacemi.

53. První situací je ta, kterou unijní normotvůrce výslovně zakazuje, a to *výkon* příkazu k vyhoštění.

54. Druhou je situace, v níž členský stát může vzhledem k tomu, že znění čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 nestanoví opak, během této lhůty na rozmyšlenou přijmout rozhodnutí o přemístění oběti obchodování s lidmi nebo přípravná opatření pro výkon tohoto přemístění, avšak neprovede samotné přemístění dotyčného státního příslušníka třetí země.

a) Zákaz vykonat rozhodnutí o přemístění během lhůty na rozmyšlenou

55. Vzhledem k výše uvedeným úvahám má podle mého názoru zákaz výkonu příkazu k vyhoštění za následek zákaz výkonu rozhodnutí o přemístění oběti obchodování s lidmi během lhůty na rozmyšlenou, která je jí poskytnuta.

56. Jak nyní vysvětlím, tento výklad je třeba přijmout s ohledem na užitečný účinek řízení o vydávání povolení k pobytu stanoveného směrnicí 2004/81, ale také s ohledem na cíle, které zamýšlí unijní normotvůrce sledovat.

57. Účelem této směrnice je v souladu s jejím článkem 1 definovat podmínky pro vydávání časově omezeného povolení k pobytu státním příslušníkům třetích zemí, kteří spolupracují v boji proti obchodování s lidmi tím, že se účastní vyšetřování nebo soudního řízení [17].

58. V této souvislosti je důležité mít na paměti, že ustanovení této směrnice se vztahují v souladu s jejím čl. 3 odst. 1 na „státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou nebo byli obětí trestného činu týkajícího se obchodování s lidmi“.

[17] – Viz body 8 a 9 odůvodnění směrnice 2004/81 a bod 17 odůvodnění směrnice 2011/36.

59. Postavení „oběti“ je vymezeno v čl. 2 odst. 1 písm. a) bodě i) směrnice 2012/29 tak, že odkazuje na „fyzickou osobu, která utrpěla újmu včetně fyzické, duševní či citové újmy či hmotnou ztrátu, které byly přímo způsobeny trestným činem“. Postavení oběti trestného činu je nezávislé na legalitě pobytu nebo statusu rezidenta dotyčné osoby na území dotčeného členského státu [18].

60. Kromě toho unijní normotvůrce definuje trestný čin obchodování s lidmi v článku 2 směrnice 2011/36 [19], na který odkazuje čl. 2 písm. c) směrnice 2004/81 [20].

61. Z působnosti této směrnice, která je vymezena v jejím čl. 3 odst. 1, vykládaném ve světle směrnic 2011/36 a 2012/29, vyplývá, že řízení o vydání povolení k dočasnému pobytu, jehož součástí je lhůta na rozmyšlenou, smí být zahájeno pouze, pokud se příslušné vnitrostátní orgány domnívají, že státního příslušníka třetí země lze považovat za „oběť obchodování s lidmi“.

62. Jednotlivé fáze řízení o vydání povolení k dočasnému pobytu jsou koncipovány s ohledem na zvláštní postavení státního příslušníka třetí země jako oběti, ale také na závažnost daného trestného činu. Každá z těchto fází vyžaduje, aby oběť během lhůty na rozmyšlenou, která je jí poskytnuta, setrvala na území dotyčného členského státu, a aby byl proto pozastaven výkon jakéhokoli opatření o jejím přemístění.

1) Informační povinnost členského státu

63. Jednotlivé fáze řízení o vydání povolení k dočasnému pobytu jsou vymezeny v kapitole II směrnice 2004/81.

64. Toto řízení začíná předběžným informováním potenciální oběti obchodování s lidmi v souladu s článkem 5 této směrnice [21].

65. Na základě tohoto článku mají tuto informační povinnost příslušné orgány členských států, „*jsou-li toho názoru*, že příslušník třetí země *může* spadat do oblasti působnosti [této] směrnice“. Jinými slovy, tuto informační povinnost mají tyto orgány od okamžiku, kdy mají oprávněné důvody se domnívat, že tento státní příslušník je nebo byl obětí obchodování s lidmi, a tedy před jakoukoli trestněprávní kvalifikací [22].

[18] – Na rozdíl od názoru vyjádřeného nizozemskou vládou v jejím vyjádření se čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 vztahuje rovněž na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi a legálně pobývají na území dotyčného členského státu, jako jsou žadatelé o mezinárodní ochranu. Viz čl. 3 odst. 1 této směrnice, jehož znění dokládá, že působnost této směrnice se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně vstoupili na území dotyčného členského státu nebo na něm oprávněně pobývají. Viz rovněž čl. 1 odst. 1 druhý pododstavec směrnice 2012/29, podle něhož „[p]ráva stanovená v [této] směrnici se použijí na oběti bez diskriminace, rovněž pokud jde o jejich pobytový status“; bod 9 odůvodnění uvedené směrnice, podle něhož „[o]běti trestného činu by proto měly být jako takové uznány a mělo by s nimi být zacházeno s respektem, citlivě a profesionálně bez jakékoli diskriminace založené například na […], statusu z hlediska práva k pobytu“; bod 10 odůvodnění téže směrnice, podle kterého „[č]lenské státy by měly přijmout opatření nezbytná k zajištění toho, aby práva stanovená [směrnicí 2012/29] nebyla podmíněna povolením oběti k pobytu na jejich území nebo jejím státním občanstvím či národností“, jakož i bod 18 odůvodnění směrnice 2011/36.

[19] – Jedná se o následující úmyslná jednání: najímání, převoz, převod, ukrývání nebo příjem osob, včetně výměny či předání kontroly nad těmito osobami, za použití hrozeb, síly či jiných forem nátlaku, únosu, podvodu, klamu, zneužití moci či zranitelného postavení nebo poskytnutím či obdržením platby či výhod s cílem získat souhlas osoby, jež má kontrolu nad jinou osobou. Vykořisťování zahrnuje přinejmenším zneužívání prostituce jiných osob nebo jiné formy pohlavního vykořisťování, nucenou práci či služby, včetně žebrání, otroctví či praktiky podobné otroctví, nevolnictví nebo využívání jiných osob k trestné činnosti či odebrání lidských orgánů.

[20] – Unijní normotvůrce odkazuje na články 1 až 3 rámcového rozhodnutí Rady 2002/629/SVV ze dne 19. července 2002 o boji proti obchodování s lidmi (Úř. věst. 2002, L 203, s. 1), které bylo nahrazeno směrnicí 2011/36.

[21] – Viz rovněž čl. 11 odst. 6 směrnice 2011/36.

[22] – V tomto ohledu viz rozsudek Conseil d'État (Státní rada, Francie) ze dne 15. června 2012 (č. 339209), v němž tento soud zdůrazňuje povinnost policie a četnictva informovat domnělé oběti a vyvozuje důsledky z neinformování.

66. V souladu s uvedeným článkem musí tyto orgány informovat dotyčnou osobu o „možnostech nabízených v rámci [této směrnice]“. Jinými slovy, tato osoba musí být informována o možnosti využití nejen lhůty na rozmyšlenou a na zotavení se, ale rovněž pomoci a podpory stanovených v článku 7 směrnice 2004/81 a za určitých podmínek povolení k dočasnému pobytu na území členského státu výměnou za spolupráci v souladu s článkem 8 této směrnice [23]. Jak vyplývá z bodu 9 odůvodnění uvedené směrnice, povolení k pobytu totiž musí představovat „dostatečnou pobídku ke spolupráci [obětí obchodování s lidmi] s příslušnými orgány“.

67. Tato informační povinnost by byla omezena na „prázdnou schránku“, pokud by dotyčný členský stát nakonec oběť přemístil během lhůty na rozmyšlenou, která jí byla poskytnuta, i když se zavázal poskytnout jí nejen tuto lhůtu, ale také pomoc a podporu stanovené v článku 7 směrnice 2004/81 a za určitých podmínek povolení k dočasnému pobytu, pokud tato oběť souhlasí s podáním trestního oznámení nebo svědectvím proti pachatelům trestného činu. Takový postup by nebyl slučitelný s požadavky stanovenými unijním normotvůrcem v čl. 1 odst. 1 druhém pododstavci směrnice 2012/29, podle něhož s obětmi trestné činnosti musí příslušné vnitrostátní orgány zacházet s respektem, citlivě a profesionálně [24].

2) Lhůta na rozmyšlenou

68. Lhůta na rozmyšlenou se poskytuje za podmínek stanovených v článku 6 směrnice 2004/81. Ačkoli unijní normotvůrce nedefinuje ani délku, ani začátek této lhůty, a ponechává tak na každém členském státě, aby si tyto podmínky určil sám, je tento normotvůrce naproti tomu mnohem více jednoznačný, pokud jde o účel uvedené lhůty na rozmyšlenou. V odstavci 1 tohoto článku se totiž výslovně uvádí, že tato lhůta musí oběti umožnit zotavit se a uniknout vlivu pachatelů trestných činů, aby mohla při svém rozhodování, zda má s policejními, trestními a soudními orgány spolupracovat, lépe vycházet ze skutečného stavu věcí a s přihlédnutím k možným rizikům [25]. Zavedením lhůty na rozmyšlenou tedy unijní normotvůrce zohledňuje zvláštní zranitelnost oběti a velmi specifickou povahu trestného činu, neboť oběť je nad rámec znaků skutkové podstaty trestného činu „často [vystavena] zotročujícímu chování, které přesahuje fyzickou stránku a vztahuje se i na morální kontrolu“ [26].

69. V logice takto zavedeného systému ukládá čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 dotyčnému členskému státu, aby jednak uspokojil základní a zvláštní potřeby oběti tím, že jí během lhůty na rozmyšlenou poskytne zacházení podle článku 7 této směrnice, a jednak aby se během této lhůty zdržel výkonu jakéhokoli příkazu k vyhoštění, přičemž dotyčná osoba je dočasně oprávněna pobývat na území „během doby čekání na rozhodnutí příslušných orgánů“ [27]. Oba tyto požadavky jsou navzájem provázány, protože pomoc a podpora nemůže být poskytována státním příslušníkům třetích zemí, kteří opustili území daného státu [28]. Kromě jazykové a právní pomoci

[23] – Viz rovněž bod 11 odůvodnění směrnice 2004/81.

[24] – Viz například článek R-316-1 Code de l’entrée et du séjour des étrangers et du droit d’asile (zákon o vstupu a pobytu cizinců a o právu na azyl, Francie), podle něhož „[s]e tyto informace poskytují v jazyce, kterému cizinec rozumí, a za podmínek důvěrnosti, které mu umožňují cítit se jistě a zajišťují jeho ochranu“ (JORF ze dne 15. září 2007, text č. 17).

[25] – Viz rovněž body 11 a 12 odůvodnění směrnice 2004/81, jakož i bod 18 odůvodnění směrnice 2011/36.

[26] – Viz vystoupení Bruna Lasserra před „Franco-Bristish-Irish Judicial Cooperation Committee“ (Francouzsko-anglicko-irský výbor pro soudní spolupráci) ze dne 21. července 2019, nadepsané „Le traitement contentieux de la vulnérabilité dans les affaires d’esclavage et de traite humaine“, dostupné na následující internetové adrese: https://www.conseil-etat.fr/publications-colloques/discours-et-interventions/le-traitement-contentieux-de-la-vulnerabilite-dans-les-affaires-d-esclavage-et-de-traite-humaine-discours-de-bruno-lasserre-vice-president-du. Viz rovněž definice trestného činu obchodování s lidmi v judikatuře v rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ze dne 7. října 2021, Zoletic a další v. Ázerbájdžán, CE:ECHR:2021:1007JUD002011612, bod 155.

[27] – Článek 6 odst. 3 směrnice 2004/81 stanoví, že „[l]hůta na rozmyšlenou nezakládá právo na pobyt podle [této] směrnice“.

[28] – Viz bod 18 odůvodnění směrnice 2011/36.

musí dotyčný členský stát zaručit důstojnost a bezpečnost oběti tím, že zajistí uspokojení jejích zvláštních potřeb, včetně psychologické pomoci nebo psychoterapeutické péče a neodkladné lékařské péče [29].

70. Zákazem výkonu jakéhokoli příkazu k vyhoštění během lhůty na rozmyšlenou a požadavkem na dočasné ponechání oběti na území daného státu unijní normotvůrce jednak cílí na konsolidaci přístupu, který umožňuje ochranu práv této oběti obchodování s lidmi, což je cíl zakotvený v mnoha mezinárodních právních předpisech [30], a jednak na zajištění účinnosti trestního stíhání, neboť policejní orgány mohou zvážit účast uvedené oběti, pokud s tím souhlasí, na vyšetřování a v případě potřeby i na soudním řízení [31].

71. Konečně, po uplynutí této lhůty na rozmyšlenou nebo dříve, pokud se příslušné orgány domnívají, že státní příslušník třetí země již projevil jasný úmysl spolupracovat, může dotčený členský stát v souladu s podmínkami stanovenými v článku 8 směrnice 2004/81 vydat oběti povolení k pobytu na dobu nejméně šesti měsíců za účelem její spolupráce pro účely vyšetřování nebo soudního řízení.

72. Z toho vyplývá, že přemístění oběti během lhůty na rozmyšlenou podle mého názoru nezaručuje účinnost práv, která oběti obchodování s lidmi vyplývají ze směrnice 2004/81, a to jak pokud jde o její zotavení a ochranu, tak pokud jde o její spolupráci při vyšetřování nebo soudním řízení.

73. Zaprvé lhůta na rozmyšlenou musí oběti umožnit zotavit se a příslušným vnitrostátním orgánům posoudit stupeň její zranitelnosti, aby bylo možné nejen přizpůsobit zacházení stanovené v článku 7 této směrnice, ale také provést posouzení rizik před výkonem příkazu k vyhoštění [32]. V této souvislosti Komise žádá členské státy, aby v souvislosti s předáváním občanů zemí, které nejsou členy Unie, do první země, do níž přijeli, věnovaly zvláštní pozornost konkrétní situaci obětí obchodování s lidmi, protože se mohou dostat k obchodníkům s lidmi a mohou být vystaveny riziku, že se znovu stanou oběťmi obchodování [33]. Stejně tak se Skupina odborníků Rady Evropy na boj proti obchodování s lidmi (GRETA) domnívá, že toto posouzení je nutné proto, aby se zabránilo tomu, že oběť bude vrácena do státu, kde poprvé požádala o mezinárodní ochranu, ale kde by mohla být znovu vystavena obchodování s lidmi. Každé rozhodnutí o přemístění by tedy mělo být posuzováno s ohledem na riziko sekundární viktimizace v dožádaném členském státě za účelem převzetí [34].

[29] – Upřesňuji, že z bodu 18 odůvodnění směrnice 2011/36 vyplývá, že osoba by měla mít nárok na tato opatření, jakmile existují oprávněné důvody nasvědčující tomu, že může být obětí obchodování s lidmi, a to bez ohledu na její ochotu vystupovat jako svědek. V tomto ohledu viz čl. 13 odst. 1 úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi, podepsané ve Varšavě dne 16. května 2005, která vstoupila v platnost dne 1. února 2008 (STCE č. 197, dále jen „úmluva o opatřeních proti obchodování s lidmi“). Tato osoba ztrácí nárok na tato opatření, pokud po ukončení identifikace nebo po uplynutí lhůty na rozmyšlenou není považována za oprávněnou k získání povolení k pobytu nebo nemá v tomto členském státě zákonný pobyt nebo dále pokud opustila území státu.

[30] – Mimo jiné lze uvést Protokol o předcházení, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, doplňující Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, uzavřený v New Yorku dne 15. listopadu 2000 (*Sbírka smluv Organizace spojených národů*, sv. 2237, s. 319), jakož i úmluvu o opatřeních proti obchodování s lidmi.

[31] – V tomto smyslu viz Plouffe-Malette, K., *Protection des victimes de traite des êtres humains: approches internationales et européennes*, Bruylant, Brusel, 2013.

[32] – V tomto ohledu viz Pokyny k právu obětí obchodování s lidmi a osob vystavených riziku obchodování s lidmi na mezinárodní ochranu Skupiny odborníků na boj proti obchodování s lidmi (GRETA) z června 2020, dostupné na následující internetové adrese: https://rm.coe.int/note-d-orientation-sur-les-droits-des-victimes-de-la-traite-et-des-per/16809ebf45.

[33] – V tomto ohledu viz sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o strategii EU pro boj proti obchodování s lidmi 2021–2025 ze dne 14. dubna 2021 [COM(2021) 171 final, s. 18].

[34] – Na základě bodu 62 odůvodnění směrnice 2012/29 „[v]eřejné služby by měly vyvíjet svou činnost koordinovaně a zapojit se na všech správních úrovních – na úrovni Unie a na celostátní, regionální i místní úrovni, aby se obětem dostalo přiměřené pomoci, podpory a ochrany“.

74. Výkon rozhodnutí o přemístění během lhůty na rozmyšlenou přitom podle mého názoru tuto dynamiku narušuje zaprvé proto, že by ve svém důsledku vedl k odloučení oběti od osob a služeb specializované podpory, u nichž mohla získat podporu [35], zadruhé proto, že by ve svém důsledku vedl k pozastavení, nebo dokonce k přerušení zacházení, které bylo oběti poskytnuto podle článku 7 směrnice 2004/81, a zatřetí proto, že by mohl vyžadovat umístění dotyčné osoby do vazby [36].

75. Je pravda, že na základě článků 31 a 32 nařízení č. 604/2013 musí členský stát, který provádí přemístění žadatele o mezinárodní ochranu, sdělit příslušnému členskému státu informace a údaje, které jsou důležité k ochraně jeho práv, a může rovněž sdělit veškerá opatření, jež musí příslušný členský stát bezodkladně provést, aby zajistil náležité řešení zvláštních potřeb této osoby, včetně veškeré neodkladné zdravotní péče. Také je pravda, že v takovém případě může tento žadatel o mezinárodní ochranu využít zvláštních ustanovení, která směrnice 2012/29 stanoví pro oběti s bydlištěm v jiném členském státě, než ve kterém byl trestný čin spáchán. Bod 51 odůvodnění této směrnice totiž stanoví, že členský stát, v němž má oběť bydliště, by měl poskytnout pomoc, podporu a ochranu nezbytnou z hlediska potřeby oběti zotavit se [37]. Unijní normotvůrce mimoto ukládá tomuto členskému státu, aby informoval uvedenou oběť o všech zvláštních opatřeních, postupech nebo ujednáních, „které jsou dostupné“ na ochranu jejích zájmů v členském státě, v němž je učiněn první kontakt s příslušným orgánem, s tím, že rozsah a úroveň podrobnosti informací se mohou lišit v závislosti na konkrétních potřebách a druhu nebo povaze trestného činu [38]. Pokud oběť nemůže podat trestní oznámení v členském státě, kde byl trestný čin spáchán, musí mít možnost podat trestní oznámení u příslušných orgánů státu svého bydliště, přičemž tyto orgány jsou rovněž povinny přijmout vhodná opatření, pokud jde o organizaci řízení a zejména pro podání důkazů nebo výslech této oběti [39].

76. I přes jasný význam těchto ustanovení však nejsem přesvědčen o tom, že jsou dostatečná pro trvalé a cílené řešení zvláštních potřeb obětí obchodování s lidmi [40]. Zejména přemístění do nového členského státu vede k umístění oběti do nového přijímacího střediska, které nemusí nutně nebo okamžitě disponovat dostatečnými zdroji pro uspokojení jejích zvláštních potřeb. Rovněž vede k tomu, že tato oběť podnikne nové kroky u nových orgánů. Není přitom pochyb o tom, že taková situace a zejména opakování výpovědí mohou zvýšit zranitelnost oběti.

77. Zadruhé lhůta na rozmyšlenou musí příslušným vnitrostátním orgánům umožnit, aby si k uvedené oběti vybudovaly důvěru tak, aby s vyhlídkou na získání povolení k dočasnému pobytu spolupracovala při vyšetřování nebo soudním řízení. Pochybuji však, že tohoto cíle lze dosáhnout, pokud by byl dotyčný státní příslušník třetí země současně s řízením o vydání povolení k pobytu informován o hrozícím výkonu přijatého rozhodnutí o jeho přemístění.

35 – Pokud jde o důležitou úlohu specializovaných podpůrných služeb pro oběti závažné trestné činnosti v členském státě, jehož nejsou státními příslušníky ani v něm nepobývají, viz bod 38 odůvodnění směrnice 2012/29.

36 – Viz článek 28 nařízení č. 604/2013.

37 – Bod 51 odůvodnění směrnice 2012/29 zní následovně: „[o]pustila-li oběť území členského státu, v němž byl trestný čin spáchán, neměl by mít tento stát nadále povinnost poskytovat pomoc, podporu a ochranu s výjimkou toho, co přímo souvisí s případným trestným řízením, které ve věci dotčeného trestného činu vede, jako například zvláštní ochranná opatření v průběhu řízení před soudem. Členský stát, v němž má oběť bydliště, by měl poskytnout pomoc, podporu a ochranu nezbytnou z hlediska potřeby oběti zotavit se“.

38 – Viz čl. 4 odst. 1 písm. g) směrnice 2012/29.

39 – Viz článek 17 směrnice 2012/29.

40 – Jak zdůrazňuje nizozemská vláda ve svém vyjádření, nařízení č. 604/2013 nijak neodkazuje na směrnici 2004/81. Toto nařízení zmiňuje situaci žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi, pouze v souvislosti s posouzením nejlepšího zájmu dítěte v čl. 6 odst. 3 písm. c) tohoto nařízení.

78. Zatřetí je tato lhůta na rozmyšlenou zásadní proto, aby příslušné vnitrostátní orgány mohly shromáždit spolehlivé důkazy o existenci a povaze (např. vnitrostátního nebo nadnárodního) trestného činu pro účely trestního stíhání. Během tohoto období a – slovy čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 – „během doby čekání na rozhodnutí příslušných orgánů" by výkon přemístění mohl ovlivnit účinnost vyšetřování v míře, která by byla v rozporu se zájmy oběti a dotčených členských států.

79. V tomto ohledu bod 1 odůvodnění směrnice 2011/36 připomíná, že „[o]bchodování s lidmi je závažný trestný čin […], představuje hrubé porušení základních práv a je výslovně zakázán Listinou základních práv Evropské unie"[41]. V bodě 2 odůvodnění směrnice 2004/81 tento normotvůrce připomíná doporučení Evropské rady z jejího zasedání v Tampere (Finsko) zaměřit úsilí na odhalování a rozbíjení zločineckých sítí a zároveň chránit práva obětí.

80. Tato ustanovení se konkrétně odrážejí v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva[42]. Tento soud totiž ukládá členským státům pozitivní povinnosti, které vyplývají z článku 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod[43] a uplatňují se od okamžiku, kdy se příslušné vnitrostátní orgány dozvědí o okolnostech, které zakládají důvodné podezření, že se jednotlivec stal obětí obchodování s lidmi. Signatářské státy této úmluvy mají tedy procesní povinnost vyšetřovat případy možného obchodování s lidmi, vyšetřování musí být účinné a orgány musí podniknout přiměřené kroky, které mají k dispozici pro účely získání důkazů a objasnění okolnosti věci.

81. V tomto ohledu může mít svědectví oběti zásadní význam, zejména v souvislosti se zahájením vyšetřování nebo soudního řízení. Připomínám, že obchodování s lidmi nemusí nutně zahrnovat nadnárodní prvek, neboť může existovat i na čistě vnitrostátní úrovni. Na základě čl. 10 odst. 1 směrnice 2011/36 jsou v zásadě členské státy územně příslušné pro účely trestání trestných činů spáchaných na jejich území nebo některým z jejich státních příslušníků[44]. V takovém případě by přemístění dotčeného státního příslušníka třetí země do jiného členského státu ještě před tím, než se rozhodne, zda chce či nechce spolupracovat při vyšetřování, vedlo k tomu, že by oběť trestného činu byla vyhoštěna z území členského státu příslušného ke stíhání pachatelů trestného činu, i když by tato oběť měla naopak setrvat na tomto území, aby mohla být v co nejširší míře zapojena do ochrany svých zájmů a do probíhajícího vyšetřování.

82. V případě, že se jedná o nadnárodní trestný čin, je zajisté cílem unijního normotvůrce usnadnit koordinaci vyšetřování a trestního stíhání podporou úzké spolupráce mezi trestními orgány členských států, takže přemístění oběti nesmí představovat hlavní překážku výkonu trestního stíhání proti pachatelům trestného činu[45]. Podle mého názoru však tyto mechanismy nejsou nutně použitelné ve velmi raném stadiu, jehož součástí je lhůta na rozmyšlenou, která je oběti poskytnuta. Tyto mechanismy jsou použitelné v pozdější fázi, kdy trestní orgány zahájily vyšetřování nebo stíhání proti pachatelům trestného činu.

[41] – Unijní normotvůrce mimoto uvádí v tomto bodě odůvodnění, že „[p]revence obchodování s lidmi a boj proti němu jsou pro Unii i její členské státy prioritou", a v bodě 7 odůvodnění této směrnice stanoví, že cíli této směrnice jsou důslednější prevence a trestní stíhání případů obchodování s lidmi a ochrana práv obětí, přičemž unijní normotvůrce ukládá členským státům, aby každou z těchto forem obchodování s lidmi potíraly prostřednictvím co nejúčinnějších opatření.

[42] – Viz zejména rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 25. června 2020, S. M. v. Chorvatsko, CE:ECHR:2020:0625JUD006056114, bod 306.

[43] – Podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950.

[44] – Členské státy však mohou rozšířit tuto příslušnost za podmínek stanovených v čl. 10 odst. 2 směrnice 2011/36.

[45] – Viz bod 5 odůvodnění směrnice 2011/36. V tomto ohledu odkazuji na posílenou spolupráci s Europolem a Eurojustem, zřízení společných vyšetřovacích týmů a na provádění rámcového rozhodnutí Rady 2009/948/SVV ze dne 30. listopadu 2009 o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení (Úř. věst. 2009, L 328, s. 42).

83. Všechny tyto prvky svědčí ve prospěch domněnky, že jakmile se členský stát domnívá, že se na státního příslušníka třetí země vztahuje působnost směrnice 2004/81, jelikož jej identifikoval jako oběť obchodování s lidmi, nebo se domnívá, že existují oprávněné důvody nasvědčující tomu, že může být obětí obchodování s lidmi, nesmí vůči němu vykonat žádné rozhodnutí o přemístění během lhůty na rozmyšlenou, která mu byla poskytnuta podle čl. 6 odst. 2 této směrnice.

84. Jak doporučuje Vysoký komisař OSN pro lidská práva: „[v] tomto období by se oběti a potenciální oběti neměly stěhovat z území smluvního státu“ [46].

85. S přihlédnutím ke všem těmto úvahám proto navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl, že čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát během lhůty na rozmyšlenou stanovené v čl. 6 odst. 1 této směrnice vykonal rozhodnutí o přemístění státního příslušníka třetí země, který je obětí obchodování s lidmi, do členského státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu na základě nařízení č. 604/2013.

b) K prostoru pro uvážení, který má členský stát při přijímání rozhodnutí o přemístění nebo přípravných opatření pro výkon tohoto rozhodnutí během lhůty na rozmyšlenou

86. Pokud jde o možnost členského státu přijmout rozhodnutí o přemístění nebo přípravná opatření pro výkon tohoto přemístění během lhůty na rozmyšlenou, jsou úvahy odlišné. Znění čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 totiž zakazuje pouze výkon příkazu k vyhoštění. Vzhledem k výkladu tohoto pojmu, který navrhuji, by byl zakázán pouze výkon rozhodnutí o přemístění, přičemž členskému státu by byl ponechán prostor pro uvážení pro přijetí takového rozhodnutí nebo pro přijetí přípravných úkonů pro uvedené přemístění. Bez ohledu na volnost uvážení členského státu však tato opatření nesmí zpochybnit užitečný účinek článku 6 této směrnice.

87. V této souvislosti je přitom třeba uvést dvě poznámky.

88. Zaprvé připomínám, že lhůta na rozmyšlenou musí příslušným vnitrostátním orgánům umožnit vybudovat si důvěru k oběti obchodování s lidmi a povzbudit ji ke spolupráci při vyšetřování tím, že jí poskytuje vyhlídku na získání povolení k dočasnému pobytu na území. Během tohoto období je členský stát mimoto povinen poskytnout oběti pomoc a ochranu, které jsou vyžadovány z důvodu její zranitelnosti. Domnívám se však, že tyto cíle by mohly být ohroženy, pokud by tato oběť byla současně informována o přijetí přípravných opatření pro výkon rozhodnutí o přemístění, zejména pokud by tato opatření spočívala v jejím umístění do vazby pro účely přemístění.

89. Zadruhé se domnívám, že kromě přijetí rozhodnutí o přemístění nebo jiného přípravného opatření pro jeho výkon musí příslušné vnitrostátní orgány nutně čelit rozhodčím řízením vzhledem k přísným lhůtám, v nichž musí podle nařízení č. 604/2013 jednat. Připomínám, že tyto orgány mají velmi omezený prostor pro volné uvážení, pokud jde o lhůty, v nichž mohou taková opatření přijmout, neboť jinak dochází k přenesení příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu na dožadující členský stát. Na základě čl. 21 odst. 1 tohoto nařízení má dožadující členský stát maximální lhůtu *do tří měsíců ode dne, kdy byla žádost o mezinárodní ochranu podána*, k tomu, aby požádal druhý členský stát, aby žadatele převzal. V případě

[46] – Vysoký komisař OSN pro lidská práva, komentář „Principes et directives concernant les droits de l'homme et la traite des êtres humains: recommandations“, bod 8.6, s. 153, dostupný na následující internetové adrese: https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/Commentary_Human_Trafficking_fr.pdf.

vyhovění této žádosti má následně lhůtu *šest měsíců proto, aby přemístil žadatele* v souladu s čl. 29 odst. 1 uvedeného nařízení. V takové situaci, jako je situace v původním řízení, nelze tuto lhůtu prodloužit [47]. Tyto lhůty jsou závazné.

90. Proveditelnost a případně způsoby propojení mezi řízením o vydání povolení k dočasnému pobytu a řízením o přemístění proto závisí na řadě proměnných a zejména na lhůtách, které se použijí pro každé z těchto řízení (připomínám, že délka lhůty na rozmyšlenou je stanovena v souladu s vnitrostátním právem), jakož i na záměrech a jednání oběti během této lhůty na rozmyšlenou nebo na jejím konci.

91. V případě uvedeném v čl. 6 odst. 4 směrnice 2004/81, kdy dotčený státní příslušník třetí země aktivně, dobrovolně a z vlastního podnětu obnoví styk s pachateli trestného činu během lhůty na rozmyšlenou, tedy může správní orgán přijmout rozhodnutí o jeho přemístění současně s ukončením lhůty na rozmyšlenou nebo bezprostředně po jejím ukončení policejními a trestními orgány v souladu s tímto článkem.

92. Naproti tomu v opačném případě, kdy oběť včas vyjádří úmysl spolupracovat při vyšetřování, bude proveditelnost takového přemístění záviset na vydání povolení k dočasnému pobytu oběti. V případě, že je této oběti uděleno povolení k dočasnému pobytu, nemůže být takové přemístění provedeno ve lhůtách stanovených nařízením č. 604/2013. V souladu s čl. 8 odst. 3 směrnice 2004/81 totiž platí povolení k pobytu po dobu alespoň šesti měsíců, po jejímž uplynutí je členský stát příslušný k posouzení žádosti zproštěn povinnosti převzít žadatele, pokud nebylo vykonáno přemístění [48].

93. Nakonec připomínám, že dotčený členský stát může vždy využít možnosti, kterou mu poskytuje diskreční ustanovení v čl. 17 odst. 1 nařízení č. 604/2013. Provedení tohoto diskrečního ustanovení není podmíněno žádnou zvláštní podmínkou a je v zásadě na každém členském státu, aby určil, za jakých okolností si přeje využít tuto možnost, a akceptoval, že sám posoudí žádost o mezinárodní ochranu, k jejímuž posouzení není příslušný podle kritérií stanovených tímto nařízením [49].

94. Je zřejmé, že takový vztah mezi řízeními vyžaduje úzkou spolupráci mezi vnitrostátními orgány odpovědnými za vydávání povolení k dočasnému pobytu a orgány odpovědnými za „dublinská“ řízení.

95. S přihlédnutím ke všem těmto okolnostem navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl, že čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby během lhůty na rozmyšlenou stanovené v čl. 6 odst. 1 této směrnice bylo přijato rozhodnutí o přemístění nebo aby byl připraven výkon tohoto rozhodnutí za předpokladu, že tato opatření nezpochybní užitečný účinek lhůty na rozmyšlenou.

[47] – V souladu s čl. 29 odst. 2 nařízení č. 604/2013 může být uvedená lhůta prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotyčné osoby, nebo až na osmnáct měsíců, pokud je dotyčná osoba na útěku.

[48] – Viz čl. 29 odst. 2 nařízení č. 604/2013.

[49] – Viz rozsudek ze dne 23. ledna 2019, M. A. a další (C-661/17, EU:C:2019:53, body 59 a 60, jakož i citovaná judikatura).

C. K první předběžné otázce týkající se počítání lhůty na rozmyšlenou

96. Podstatou první předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda v případě neexistence vnitrostátního prováděcího opatření musí být čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/81 vykládán v tom smyslu, že lhůta na rozmyšlenou, kterou stanoví, začíná automaticky běžet od okamžiku, kdy státní příslušník třetí země oznámí příslušným vnitrostátním orgánům, že je obětí obchodování s lidmi [písm. a)], a končí automaticky poté, co tento státní příslušník podá trestní oznámení pro obchodování s lidmi, nebo naopak oznámí těmto orgánům, že trestní oznámení nehodlá podat [písm. b)].

97. Ačkoli se zúčastněné strany ve svých vyjádřeních neshodují na způsobu provedení čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/81 do nizozemského právního řádu[50], předkládající soud má za to, že toto ustanovení nebylo provedeno do vnitrostátního práva, a zamýšlí jej použít přímo. Žádost o výklad se proto týká způsobu počítání lhůty na rozmyšlenou, a zejména dne, kdy tato lhůta začíná (*dies a quo*), a dne, kdy končí (*dies ad quem*).

1. Dies a quo ***lhůty na rozmyšlenou***

98. První podotázkou se předkládající soud táže Soudního dvora, zda lhůta na rozmyšlenou může začít běžet od okamžiku, kdy dotyčný státní příslušník třetí země oznámí příslušným vnitrostátním orgánům, že je obětí obchodování s lidmi.

99. Poznamenávám, že směrnice 2004/81 neurčuje počátek běhu lhůty na rozmyšlenou, ani její délku. Ačkoli Komise ve svém návrhu předpokládala lhůtu na rozmyšlenou v délce třiceti dnů po vzoru délky lhůty stanovené v čl. 13 odst. 1 Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi[51], unijní normotvůrce nicméně ponechal tato opatření na uvážení každého členského státu[52].

100. V projednávané věci se předkládající soud táže Soudního dvora, zda by začátkem lhůty na rozmyšlenou mohl být okamžik, kdy státní příslušník třetí země *oznámí* příslušným vnitrostátním orgánům, že je obětí obchodování s lidmi[53]. Vzhledem ke znění otázky se mi zdá, že se jedná o odlišný případ, než když státní příslušník třetí země podá trestní oznámení nebo svědčí proti osobě, kterou obviňuje z účasti na takovém obchodování[54].

[50] – Jak vyplývá z popisu vnitrostátního právního rámce, Nizozemské království nestanovilo délku a začátek lhůty na rozmyšlenou v zákoně o cizincích, ale pouze v oběžníku o cizincích.

[51] – Úmluva o opatřeních proti obchodování s lidmi byla přijata Výborem ministrů Rady Evropy dne 3. května 2005 a vstoupila v platnost dne 1. února 2008. Článek 13 odst. 1 této úmluvy stanoví následující: „[k]aždá smluvní strana stanoví ve svém vnitrostátním právním řádu lhůtu na zotavení a rozvahu v rozsahu nejméně 30 dní, pokud existují dostatečné důvody se domnívat, že dotčená osoba je obětí. Tato lhůta má být dostačující pro zotavení se dotčené osoby a vymanění se z vlivu pachatelů a/nebo k přijetí informovaného rozhodnutí o spolupráci s příslušnými orgány. Během tohoto období nebude možné vykonat žádný příkaz k vyhoštění této osoby. Tímto ustanovením nejsou dotčeny činnosti prováděné příslušnými orgány ve všech etapách relevantních vnitrostátních řízení, zejména při vyšetřování a trestním stíhání souvisejících trestných činů. Během tohoto období smluvní strany schválí dotčeným osobám pobyt na svém území“. Viz rovněž Důvodová zpráva k Úmluvě Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi, bod 177, dostupná na následující internetové adrese: https://rm.coe.int/16800d388d.

[52] – Odborná skupina pro otázky obchodování s lidmi, zřízená rozhodnutím Komise 2003/209/ES ze dne 25. března 2003, kterým se zřizuje poradní skupina nazvaná „Odborná skupina pro otázky obchodování s lidmi“ (Úř. věst. 2003, L 79, s. 25; Zvl. vyd. 19/006, s. 135), doporučuje ve svém stanovisku ze dne 16. dubna 2004 lhůtu o délce trvání minimálně tři měsíce. Ve Francii článek R316-1 Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (JORF ze dne 15. září 2007, text č. 17) stanoví tuto lhůtu na 30 dnů.

[53] – Vzhledem ke znění použitému předkládajícím soudem tuto situaci odlišuji od situace, kdy by státní příslušník třetí země oznámil trestný čin podáním trestního oznámení příslušným orgánům.

[54] – Mimoto se podle mého názoru tento případ rovněž liší od situace uvedené v oběžníku o cizincích. Z ustanovení tohoto oběžníku totiž vyplývá, že policie nebo velitel četnictva poskytne domnělé oběti lhůtu na rozmyšlenou, jakmile získá „sebemenší indicii o obchodování s lidmi“ nebo jakmile zasáhne Inspekce sociálních věcí a zaměstnanosti.

101. Pokud by lhůta na rozmyšlenou začala běžet od okamžiku, kdy dotčený státní příslušník třetí země příslušným vnitrostátním orgánům pouze oznámí, že se stal obětí obchodování s lidmi, aniž tyto orgány mají jakoukoli informaci o existenci nebo povaze trestného činu, byl by takový způsob podle mého názoru neslučitelný s osobní působností směrnice 2004/81. Připomínám totiž, že řízení o vydání povolení k dočasnému pobytu, jehož součástí je lhůta na rozmyšlenou, smí být zahájeno pouze, pokud tyto orgány identifikovaly státního příslušníka třetí země jako oběť obchodování s lidmi nebo pokud na základě všech relevantních informací a okolností případu existují oprávněné důvody nasvědčující tomu, že je obětí tohoto trestného činu.

102. S přihlédnutím k těmto skutečnostem se tedy domnívám, že v situaci, kdy státní příslušník třetí země oznámí příslušným vnitrostátním orgánům, že je obětí obchodování s lidmi, může lhůta na rozmyšlenou začít běžet, jakmile se tyto orgány na základě všech jim dostupných informací domnívají, že existují oprávněné důvody nasvědčující tomu, že se na tohoto státního příslušníka třetí země vztahuje působnost směrnice 2004/81, a v důsledku toho jej informují o možnostech poskytovaných touto směrnicí v souladu s povinnostmi, které pro ně vyplývají z článku 5 této směrnice.

2. Dies ad quem ***lhůty na rozmyšlenou***

103. Druhou podotázkou se předkládající soud táže Soudního dvora, zda může být lhůta na rozmyšlenou stanovená v čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/81 automaticky ukončena poté, co státní příslušník třetí země podal trestní oznámení pro obchodování s lidmi, nebo naopak poté, co oznámil příslušným orgánům, že takové trestní oznámení nezamýšlí podat.

104. Na rozdíl od počátku běhu lhůty na rozmyšlenou, který je v souladu s čl. 6 odst. 1 druhým pododstavcem směrnice 2004/81 ponechán na uvážení každého členského státu, unijní normotvůrce v čl. 6 odst. 4 této směrnice stanoví případy, kdy členský stát může kromě uplynutí lhůty na rozmyšlenou tuto lhůtu kdykoli ukončit. Zaprvé se jedná o situaci, kdy je prokázáno, že dotyčný státní příslušník třetí země „aktivně, dobrovolně a z vlastního podnětu“ obnovil styk s pachateli trestného činu, a zadruhé o situaci, kdy existují důvody týkající se veřejného pořádku a ochrany bezpečnosti státu.

105. Situace, kdy členský stát může automaticky ukončit lhůtu na rozmyšlenou poskytnutou státnímu příslušníkovi třetí země podle čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/81, jsou proto omezeny na zvlášť závažné situace, kdy s ohledem na povahu vazeb dotyčné osoby s pachateli trestného činu a na potenciální ohrožení jeho zájmů, které tato osoba může představovat, může členský stát rozhodnout, že nebude pokračovat v řízení o vydání povolení k dočasnému pobytu.

106. Vzhledem k tomu, že čl. 6 odst. 4 této směrnice má za následek omezení nároku na lhůtu na rozmyšlenou poskytnutou státnímu příslušníkovi třetí země, který je obětí obchodování s lidmi, domnívám se, že musí být vykládán restriktivně. Podotýkám, že žádnou z okolností, na které odkazuje předkládající soud, nelze spojit s žádným z případů stanovených unijním normotvůrcem v tomto článku. Proto se domnívám, že ani jedna z těchto okolností nemůže členskému státu umožnit, aby lhůtu na rozmyšlenou automaticky ukončil.

107. S přihlédnutím k těmto skutečnostem navrhuji tedy Soudnímu dvoru, aby rozhodl, že v situaci, kdy lhůta na rozmyšlenou stanovená v čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/81 neuplynula, nemůže členský stát tuto lhůtu automaticky ukončit, s výjimkou situací výslovně uvedených v čl. 6 odst. 4 této směrnice.

108. Rád bych dodal dvě dodatečné poznámky.

109. Pokud jde zaprvé o situaci uvedenou předkládajícím soudem, kdy dotčený státní příslušník třetí země podá trestní oznámení na pachatele trestného činu, je pravda, že taková iniciativa prokazuje jasný úmysl oběti spolupracovat. V této souvislosti lze mít za to, že lhůta na rozmyšlenou vyvolala užitečný účinek. Z článku 8 směrnice 2004/81 přitom vyplývá, že taková okolnost nemusí nutně postačovat k vydání povolení k pobytu. Podle čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice může být totiž povolení k pobytu vydáno pouze, pokud dotyčná osoba nejen projevila jasný úmysl spolupracovat, ale také ukončila veškeré styky s údajnými pachateli, a pokud příslušné vnitrostátní orgány považují za účelné prodloužit pobyt této osoby na území státu pro účely vyšetřování nebo soudního řízení. Podle čl. 8 odst. 1 uvedené směrnice se toto posouzení provede „po uplynutí lhůty na rozmyšlenou nebo dříve, mají-li příslušné orgány za to, že dotyčný státní příslušník třetí země již [projevil jasný úmysl spolupracovat]“.

110. Nic však nenasvědčuje tomu, že by členský stát mohl lhůtu na rozmyšlenou automaticky ukončit, pokud oběť projeví úmysl spolupracovat. Nejsem proto přesvědčen, že podání trestního oznámení proti pachateli samo o sobě postačuje k ukončení této lhůty na rozmyšlenou, která musí rovněž v souladu s čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/81 umožnit oběti, aby se zotavila a unikla vlivu pachatelů trestných činů [55].

111. Zadruhé, pokud jde o opačnou situaci uvedenou předkládajícím soudem, kdy státní příslušník třetí země před uplynutím lhůty na rozmyšlenou projeví úmysl nepodat trestní oznámení proti domnělým pachatelům trestného činu, lze skutečně mít za to, že se dotyčná osoba rozhodla ohledně své spolupráce, a že v důsledku toho lhůta na rozmyšlenou vyvolala účinky. Takové pravidlo by však podle mého názoru nezaručovalo ochranu obětí obchodování s lidmi, pokud by nebylo doplněno o zvláště obezřetnostní opatření. Členský stát totiž musí v souladu s čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/81 zajistit, aby se při rozhodování vycházelo „ze skutečného stavu věcí“ a aby toto rozhodnutí vyplývalo ze svobodné a informované vůle dotyčného státního příslušníka třetí země, a nikoli ze zastrašování nebo pomsty, kterým by mohl být znovu vystaven. Připomínám totiž, že trestný čin obchodování s lidmi je kromě vykořisťování oběti charakterizován také ekonomickou a psychickou nadvládou pachatele trestného činu nad obětí za použití fyzického a psychického násilí. Pro zaručení užitečného účinku lhůty na rozmyšlenou je tedy zásadní zajistit, aby tato lhůta nebyla neoprávněně zkrácena, přičemž by oběť neměla čas ani na zotavení se, ani na to, aby unikla vlivu pachatelů trestného činu [56].

V. Závěry

112. S ohledem na všechny výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na otázky rechtbank Den Haag (soud v Haagu, Nizozemsko) takto:

„1) Pojem ‚příkaz k vyhoštění‘ uvedený v čl. 6 odst. 2 směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje opatření, kterými je státní příslušník třetí země, který je obětí obchodování s lidmi, nucen opustit území členského státu, v němž se nachází, v důsledku výkonu rozhodnutí o přemístění přijatého podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne

[55] – Viz rovněž body 11 a 12 odůvodnění směrnice 2004/81, jakož i bod 18 odůvodnění směrnice 2011/36.

[56] – Viz rovněž body 11 a 12 odůvodnění směrnice 2004/81, jakož i bod 18 odůvodnění směrnice 2011/36.

26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států.

2) Článek 6 odst. 2 směrnice 2004/81 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát během lhůty na rozmyšlenou stanovené v čl. 6 odst. 1 této směrnice vykonal rozhodnutí o přemístění státního příslušníka třetí země, který je obětí obchodování s lidmi, do členského státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu na základě nařízení č. 604/2013.

   Naproti tomu takové ustanovení nebrání členskému státu, aby během tohoto období přijal rozhodnutí o přemístění nebo přípravné opatření pro výkon tohoto rozhodnutí za předpokladu, že tato opatření nezpochybní užitečný účinek lhůty na rozmyšlenou.

3) Článek 6 odst. 1 směrnice 2004/81 musí být vykládán v tom smyslu, že v situaci, kdy státní příslušník třetí země oznámí příslušným vnitrostátním orgánům, že je obětí obchodování s lidmi, může lhůta na rozmyšlenou začít běžet, jakmile se tyto orgány na základě všech jim dostupných informací domnívají, že existují oprávněné důvody nasvědčující tomu, že se na tohoto státního příslušníka třetí země vztahuje působnost této směrnice, a v důsledku toho jej informují o možnostech poskytovaných touto směrnicí v souladu s povinnostmi, které pro ně vyplývají z článku 5 této směrnice.

4) V situaci, kdy lhůta na rozmyšlenou stanovená v čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/81 neuplynula, nemůže členský stát tuto lhůtu automaticky ukončit, s výjimkou situací výslovně uvedených v čl. 6 odst. 4 této směrnice.“